

Producten en
diensten van de

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

voor gemeenten

Inleiding

De Informatiebeveiligingsdienst (IBD) voor gemeenten werkt aan het verhogen en op peil houden van de informatiebeveiliging van Nederlandse gemeenten vanuit de kracht van het collectief. De IBD is een initiatief van alle Nederlandse gemeenten. Alle gemeenten, intergemeentelijke sociale diensten en belastingsamenwerkingen kunnen aansluiten bij de IBD en gebruik maken van de diensten en producten.

Factsheets, handreikingen en documenten zijn ook voor niet-aangesloten organisaties openbaar beschikbaar op de website www.informatiebeveiligingsdienst.nl.

Als u bent aangesloten bij de IBD, kunt u gebruik maken van al onze diensten. Wij helpen u beveiligingsincidenten te voorkomen en we waarschuwen u als uw systemen kwetsbaarheden vertonen. En mocht er een incident plaatsvinden, bieden we hulp en ondersteuning om de schade zoveel mogelijk te beperken en de situatie te herstellen.

Links naar verschillende onderwerpen in deze brochure vindt u op www.informatiebeveiligingsdienst.nl/pdc

Voorkomen en waarschuwen

Als gemeente of samenwerkingsverband wilt u beveiligingsincidenten natuurlijk zoveel mogelijk voorkomen. De IBD helpt u hierbij. Zo kunt u bij ons bijvoorbeeld informatie krijgen over kwetsbaarheden en het tegengaan van risico's. Soms weet u zelf niet waar het gevaar zit, omdat kwetsbaarheden niet zichtbaar zijn. Elke dag worden nieuwe kwetsbaarheden ontdekt, en we weten niet alles. Daarom houdt de IBD in de gaten of er nieuwe of bekende veiligheidsproblemen zijn met door u gebruikte software, hardware of systemen.

Ook controleert de IBD op indicaties dat gemeenten getroffen zijn door malware en hacks. Hiervan ontvangt u direct bericht. Zodat u maatregelen kunt nemen om misbruik te voorkomen.

De informatie die we u geven, komt van partnerorganisaties, meldingen van leveranciers, ethische hackers en onderzoekers, gemeenten, samenwerkingsverbanden en eigen onderzoek. Door uw meldingen worden alle gemeenten veiliger.

Kwetsbaarheidswaarschuwingen

We sturen u een waarschuwing als er kwetsbaarheden bekend zijn van door u opgegeven software en hardware. De kwetsbaarheidswaarschuwing bestaat uit een beschrijving van het probleem, informatie over oplossingen of workarounds en een risicoanalyse. U ontvangt deze informatie alleen over die systemen waarvan u dat wenst of nodig heeft.

Detectie van besmettingen

De IBD kan in samenwerking met (internationale) partners lijsten met besmette systemen controleren op aanwezigheid van gemeentelijke IP-adressen. Wij hebben hiervoor een overzicht nodig van uw externe IP-adressen. De IBD waarschuwt uw gemeente als een ICT-systeem geïnfecteerd is. Zo kunt u snel maatregelen nemen om verspreiding van mogelijke virussen, wormen, botnetten en aanvallen te beperken.

Schade beperken

Mocht het zover komen dat er toch een veiligheidsincident is, dan kan de IBD u adviseren over de mogelijke oplossingsrichting en helpen, met coördinatie en crisiswoordvoering.

Coördinatie door de IBD

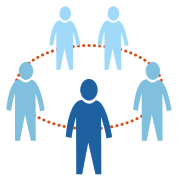
In geval van een incident kunt u de IBD benaderen voor hulp en ondersteuning. Bij een incident waarbij meerdere gemeenten betrokken zijn kan de IBD coördinerend optreden namens gemeenten. Bijvoorbeeld in de richting van andere overheden, leveranciers of ketenpartners. Hiermee beperken we de technische-, financiële- en imagoschade voor uw gemeente en andere gemeenten.

Crisiswoordvoering door de IBD

Communicatie over informatiebeveiliging is vaak technisch en complex. De IBD ondersteunt u bij het vertalen van de situatie naar begrijpelijke taal voor gemeenteraad, bestuur, inwoners en ondernemers. We ondersteunen u, in geval van incidenten of een crisis bij gemeenten, met concrete adviezen aan de chief information security officers (CISO's) en de woordvoerders van uw gemeente of meerdere gemeenten.

Contact onderhouden met leveranciers en ketenpartners

De IBD onderhoudt het contact met leveranciers en ketenpartners van gemeenten. Zo kunnen we in geval van een incident snel alle benodigde partijen bereiken.

Kennis delen en kennis vermeerderen

Het delen van kennis is de sleutel tot succes. U staat er als gemeente niet alleen voor en als u een vraag heeft, dan heeft een andere gemeente daar meestal al een antwoord op gevonden. De IBD helpt u bij het leggen van de verbinding met andere gemeenten.

CISO-toolkit

De CISO-toolkit geeft CISO's van gemeenten praktische handvatten om informatiebeveiliging binnen de gemeenten op niveau te houden en te verhogen. De toolkit bevat een aantal producten van de IBD over het werkveld van de CISO, zoals rapporteren, analyseren, presenteren. De toolkit wordt aangevuld met nieuwe producten. We ontwikkelen de toolkit in samenwerking met gemeentelijke CISO's. Elke gemeente kan ideeën aandragen bij de IBD om de toolkit verder te verbeteren. [↗](#)

IBD-Community

Op onze website vindt u een link naar de IBD-community, waar kennis en informatie uitgewisseld wordt met collega's van andere gemeenten. U kunt op de community meedoen aan discussies of zelf een discussie starten door uzelf aan te melden met uw gemeentelijke e-mailadres. [↗](#)

Regiobijeenkomsten

Voor gemeentelijke informatiebeveiligingsfunctionarissen is er een reeks regiobijeenkomsten in het voor- en najaar. In deze bijeenkomsten bespreken we de ontwikkelingen op het gebied van informatiebeveiliging binnen gemeenten. Kennis delen is een belangrijk doel van de regiobijeenkomsten. We organiseren de bijeenkomsten door het hele land. [↗](#)

Workshops

Informatiebeveiligingsfunctionarissen kunnen verschillende workshops volgen. In deze workshops krijgt u concreet advies over hoe u informatiebeveiliging regelt binnen uw gemeente. Zo kunt u leren over de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG), bedrijfscontinuïteitsmanagement en hoe u uw kroonjuwelen kunt vaststellen en beveiligen. Ook kunt u workshops volgen die uw soft skills verbeteren. [↗](#)

Crisisgame

Om te zorgen dat uw gemeente adequaat reageert tijdens een incident, kunt u een crisisgame doen. In dit spel oefent u als gemeente met de dynamiek en besluitvorming tijdens een incident. U kunt, na een korte trainerscursus, deze game inzetten binnen de eigen gemeente om de bewustwording te verhogen en een gesprek te houden over crisismanagement binnen de eigen gemeente. [↗](#)

Bordspel 'spion op je pad'

In het spel 'spion op je pad' oefent u met dilemma's over informatiebeveiliging en privacy. De deelnemers maken samen steeds de afweging tussen beveiliging, snelheid en kwaliteit. De deelnemers werken dus met elkaar en niet tegen elkaar. Een spelleider begeleidt de deelnemers. Als gemeente kunt u dit spel gebruiken om medewerkers, management en bestuur meer bewust te maken van informatiebeveiliging. [↗](#)

Bewustwordingscampagne

Om het bewustzijn van informatiebeveiliging te verhogen binnen uw gemeente, kunt u gebruikmaken van de campagne 'Safe & Sound'. Op onze website vindt u een overzicht van meerdere bewustwordingscampagnes van en voor gemeenten. [↗](#)

Beleid ontwikkelen

De Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG, die op termijn overgaat in de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, BIO) beschrijft wat u als gemeente moet doen

om de informatiebeveiliging op orde te houden. Het gaat bijvoorbeeld over normen en eisen voor goed bestuur, beleid, beheer en het beperken van risico's. Op onze website vindt u de baseline, handreikingen en factsheets. Deze kunnen u helpen de baseline in uw gemeente toe te passen en maatregelen en beleid specifiek te maken voor uw gemeente.

Handreikingen en factsheets

Handreikingen en factsheets beschrijven best practices van specifieke onderwerpen om informatiebeveiliging te verhogen. Het zijn operationele uitwerkingen van de baseline. U kunt de baseline zo beter toepassen op de specifieke situatie van uw gemeente. Ze bieden tevens handvatten om maatregelen te ontwikkelen, te verbeteren en te implementeren.

De doelgroep voor de handreikingen en factsheets bestaat uit informatiebeveiligingsfunctionarissen bij gemeenten die hiermee aan de slag kunnen gaan. Soms ontwikkelen we in samenspraak met gemeenten en leveranciers standaarden, zodat deze door alle gemeenten en hun leveranciers toegepast kunnen worden. Gemeenten en de IBD maken zo veel mogelijk samen producten: de IBD maakt stukken van gemeenten generiek en beschikbaar voor andere gemeenten. Op de IBD community kunt u uw goede voorbeelden delen en voorbeelden van andere gemeenten bekijken. [↪](#)

Advies in projecten

De IBD is als adviseur betrokken bij collectieve projecten van gemeenten. De adviseurs van de IBD voeren risicoanalyses uit en zij adviseren over veiligheidsmaatregelen. Als u een adviseur wilt betrekken bij een project dat de gemeentegrens overschrijdt, kunt u contact met ons opnemen. [↪](#)

Publicaties en rapportages

IBD Dreigingsbeeld Nederlandse Gemeenten

Elke twee jaar publiceert de IBD het dreigingsbeeld informatiebeveiliging Nederlandse gemeenten. Dit dreigingsbeeld heeft als doel gemeenten weerbaarder te maken op het gebied van informatiebeveiliging door inzicht te geven in de belangrijkste risico's en dreigingen voor de gemeentelijke informatievoorziening. [↪](#)

IBD-maandmonitor

De maandmonitor biedt een overzicht van relevante ontwikkelingen op het terrein van informatiebeveiliging in de gemeentelijke context. De IBD geeft in de maandmonitor algemene adviezen in lijn met de BIG. [↪](#)

Geef de actuele gegevens door aan de IBD

Wij vragen u aantal zaken actueel te houden en aan ons door te geven, zodat we u goed van dienst kunnen zijn:

1. Gegevens van algemene contactpersonen bij uw gemeente of samenwerkingsverband voor de IBD.
2. Gegevens van 'vertrouwde' contactpersonen bij uw gemeente of samenwerkingsverband voor de IBD. Zij mogen vertrouwelijke informatie ontvangen en aan ons sturen.
3. De externe IP-adressen van uw gemeente.
4. Informatie van alle ICT-systemen waarover u kwetsbaarheids-waarschuwingen van de IBD wilt ontvangen.

Neem contact op via aansluiten@IBDgemeenten.nl of 070 373 8011.

Contact met de IBD

Heeft u vragen en/of opmerkingen over informatiebeveiliging, dan kunt u contact opnemen via info@IBDgemeenten.nl of 070 373 8011.

Incident? Spoed?

Als er sprake is van een spoedeisend incident, dan kunt u de IBD 24 uur per dag bereiken via 070 373 8011.

Buiten kantooruren krijgt u via de voicemail instructies om de piketfunctionaris te bereiken.

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag
070 373 80 11
info@IBDgemeenten.nl

